

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.389/2008/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2008. évi november hó 27. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A csődbüntett és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a **IV. r.** terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Debreceni Városi Bíróság 37.B.3588/2003/55. számú ítéletét és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 1.Bf.325/2006/16. számú ítéletét a IV. r. terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Debreceni Városi Bíróság a 2006. január hó 11. napján kihirdetett 37.B.3688/2003/55. számú ítéletével a IV. r. terheltet bűnösnek mondta ki gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétségében. Ezért őt 300 napi tétel (100 forint egy napi tétel összegű) összesen 35.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Ellenben az ellene csődbüntett miatt emelt vád alól felmentette.

A megállapított tényállás lényege szerint a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2002. január hó 17. napján kelt és február hó 18. napján jogerőre emelkedett végzésével elrendelte a Kft. felszámolását. A kft. tagjai, I. r., II.r. és III. r. terheltek még a felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedését megelőzően - annak ellenére, hogy tisztában voltak a cég fizetésképtelenségével - elhatározták, hogy a kft-ben lévő üzletrészeik fiktív eladásával a kft. birtokukban lévő vagyontárgyait eltüntetik, és ezzel

megakadályozzák, hogy a felszámolási eljárás keretében a társaság hitelezői kielégítést nyerhessenek.

Az I. r. terhelt ezért felvette a kapcsolatot a VII. r. terhelttel, aki magát Sz. P-nek adta ki. A VII.r. terhelt az I. r. terhelt által rendelkezésére bocsátott iratokból megállapította a cég vagyonát, illetőleg tartozásának mértékét, majd ismeretlen személyen keresztül V.r. és a VI.r. terhelt hajléktalan személyeket 5000 forint ellenében megnyerte annak, hogy az üzletrészek vásárlóiként a kft-ben tagságot vállaljanak.

Az üzletrész átruházási szerződés aláírására a IV. r. terhelt ügyvédi irodájában került sor 2002. február 14-én, melynek során az V. r. terhelt a III. r. terhelt, VI. r. terhelt az I. r. és a II. r. terhelt üzletrészét vásárolta meg színleg.

A IV. r. terhelt a Hajdú-Bihar Megyei Bírósághoz, mint cégbírósághoz a változásokat bejelentette 2003. március hó 7. napján, majd az új Kft. nevű változásait a Fejér Megyei Bíróság, mint cégbíróság jegyezte be.

A felszámolási eljárás során a hitelezők által bejelentett összesen 23 millió forint igény kielégítése meghiúsult.

A IV. r. terhelt azért nem észlelte, hogy V.r. és VI.r. terhelt szerződési akarata ténylegesen nem a kft-ben való tagkénti közreműködésre, illetőleg ügyvezetésre irányul, hanem ezt a szerepet csekély ellenszolgáltatás fejében kívánják ellátni, mert a tőle, mint ügyvédtől elvárható körültekintést elmulasztotta. Az okiratok megszerkesztésével, ellenjegyzésével és a cégbíróság előtt való eljárással közreműködött abban, hogy a vevők kft-ben való tagsága, mint valótlan adat a cégbírósági nyilvántartásba, mint közhitelű nyilvántartásba bejegyzést nyerjen.

A bizonyítás anyagának értékelése körében rögzítette a bíróság: a IV. terhelt előadta, tájékoztatták őt arról, hogy veszteséges cégről van szó és jelentős tartozásai is vannak. Ez nem akadályozta azonban annak, hogy a tulajdonosok üzletrészüket eladják. Az üzletrész átruházási szerződésben a cég tartozását szerepeltette (7. oldal 2. bek.).

A VI. r. és I. r. terhelt vallomásából az állapítható meg, hogy az üzletrész adásvételi szerződésben megjelenített szándékkal, sem az eladók, sem a vevők részéről szerződési akarat nem volt. Az eladók részéről nem állt fenn az üzletrészeik elidegenítésére - egyben a kft., annak vagyona, így a tárgyi eszközeire elidegenítése, mint szándék, a vevők részéről pedig az üzletrészek megszerzésére, így a kft. vagyonának megszerzésére, tagi pozícióra, illetőleg ügyvezetői minőségre nem irányult. Az eladók szándéka a tárgyi eszközök

megtartása, azzal való további gazdálkodás, ezzel együtt a hitelezők kielégítési alapjául szolgáló vagyontárgyak tulajdonjogának az üzletrész adásvételi szerződéssel való hamis bizonyítása volt, míg a vevők részéről a csekély anyagi ellenszolgáltatás megszerzése volt a tényleges szándék (15. oldal 1. bek.).

Azzal, hogy a társasági szerződés módosításával és a változás bejegyzésével a tagok, ügyvezető és a társaság nevében történt változást a cégbíróság bejegyzi a cégnyilvántartásba, mint közhitelű nyilvántartásba valótlán adat kerül, azaz létrejön a valótlán tartalmú közokirat.

Röviddel a Kft. elidegenítését megelőzően ugyanezen vevők jelenléte mellett IV. r. terhelt közreműködött a K. Bt. elidegenítésében is, szintén a VII. r. terhelt közvetítése mellett. Nyilvánvaló, hogy a IV. r. terhelt a kellő körültekintést elmulasztotta, és nem tartotta gyanút keltőnek, hogy néhány nappal azt megelőzően ugyanezen személyek másik céget is megvásároltak. Szintén beszédes körülmény, hogy a vevők és az eladók az ügyvéd jelenlétében egymással nem beszélnek.

A bíróság meggyőződése szerint, amennyiben a IV. r. terhelt a tőle, mint ügyvédtől elvárható figyelmet és körültekintést nem mulasztja el, a VII. r. terhelt tényleges szerepére, az eladók és vevők tényleges szándékára következtethetett volna és közreműködését, az ügyvédi ellenjegyzést megtagadhatta volna.

A bíróság nem fogadta el, hogy az átvételi elismervény tanúsítja 1,5 millió forint átadását a hajléktalanoknak, hanem az I. r. terhelt azon vallomását fogadta el, hogy akármilyen összetételben, de a 1,5 millió forint a VII.r. terhelt kezeihez került két részletben.

Mindezekre figyelemmel a bíróság a IV. r. terheltet a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének c) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés szerint minősülő és büntetendő gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétségében mondta ki bűnösnek.

Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett kölcsönös fellebbezések folytán másodfokon eljáró Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2007. szeptember hó 26. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozott 1.Bf.325/2006/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a IV. r. terheltre vonatkozó részében akként változtatta meg, hogy a büntetés kiszabásának mellőzésével őt 2 évre próbára bocsátotta. Egyebekben helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az általa felvett bizonyítás eredményeként a következőket rögzítette:

A IV. r. terhelt ügyvédi tevékenységét a fegyelmi bizottság az elsőfokú ítélet meghozatala előtt másfél évvel felfüggesztette. A felfüggesztést az elsőfokú ítélet kihirdetése után megszüntették, így jelenleg ismét ügyvédként dolgozik.

A II.r. terhelt 2000. január hó 7. napjáig volt a Kft. ügyvezetője, ezt követően, a felszámolás elrendeléséig az I.r. terhelt volt az ügyvezető. A felszámolási eljárás 2001. július hó 19. napján indult.

A kft. tagjai nem csak a cég fizetéseképtelenségével, hanem a felszámolási eljárás megindulásával is tisztában voltak, amikor elhatározták az üzletrészek fiktív eladását és a vagyontárgyak eltüntetését.

A kft. üzletrészek szerződés szerinti vételára 75.000 forint, a cég tartozása pedig 23 millió forint. A változások bejelentésének helyes időpontja 2002. március hó 7. napja.

A hitelezők a felszámolási eljárásban összesen 20.592.630 forint hitelezői igényt jelentettek be.

A Kft. a felszámolás kezdetekor legalább 19.175.000 forint értékű tárgyi eszközzel rendelkezett.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2005. március hó 11. napján jogerőre emelkedett végzésével egyszerűsített felszámolási eljárással szüntette meg a céget.

A jogi indokolás körében rámutatott a megyei bíróság, hogy a IV. r. terhelttől, mint ügyvédtől a szakmai előírások szigorú betartása várható el. Annak ellenére, hogy önmagában a vevők személye és kinézete nem meghatározó, mindenképpen gondosabb körülményt igényelt volna részéről a szerződéskötésben való közreműködés, főleg azért, mert ugyanezen két személy előző nap is az ő közreműködésével vásárolt meg egy céget és a IV. r. terhelt is nyilatkozott úgy, hogy „biztos felszámolás lesz az ügyben”.

Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. tv. 27. §-a (1) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy az okirat ellenjegyzésével az ügyvéd bizonyítja, hogy az okirat a felek kinyilvánított akaratának és a jogszabályoknak megfelel.

A cselekmény elkövetésekor hatályos gazdasági társaságokról szóló törvény szerint a gazdasági társaságot üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására alapítják. Jelen ügyben a felek akaratuk nem irányult a társaság működtetésére, így a IV. terhelt okiratot

ellenjegyző tevékenysége ellentétben állt az ügyvédi törvényben foglaltakkal.

A másodfokú bíróság végül számot adott arról, miért látta indokoltnak pénzbüntetés helyett próbára bocsátás alkalmazását.

- o -

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a IV. r. terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a) pontja alapján -, mert álláspontja szerint a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Az alapügyben eljáró bíróság az irányadó tényállásból helytelen jogi következtetéssel állapították meg, hogy a terhelt gondatlanul, nem a tőle elvárható gondossággal járt el a tényállásban részletezett tevékenysége során.

A védő szerint a megállapított tényállásnak nincs egyetlen olyan eleme sem, amely bizonyítaná, hogy a IV. r. terhelt rendelkezésére állt bármilyen információ, amely azt tanúsította volna, hogy az üzletrészek eladóinak vagy vevőinek ne állt volna szándékában a társaság működtetése.

Az okiratok szerint mind az eladók, mind a vevők úgy nyilatkoztak, hogy az üzletrész átruházására irányul a szándékuk.

Az a körülmény, hogy a IV. r. terhelt a büntetőeljárás során úgy vélekedett, hogy egy 20 milliós hitelállománnyal rendelkező céget a későbbiekben esetleg fel fognak számolni, csupán egy magánvélemény. A terhelt nem közgazdász és nem könyvvizsgáló, de ha az lenne, akkor sem állott volna módjában egy ilyen kérdést előre eldönteni.

Egy felszámolási eljárás évekig is eltarthat és egy cég a felszámolási eljárás alatt is folytathat üzletszerű közös gazdasági tevékenységet.

Nem állapítható meg, mi az, amit nem tett meg a IV. r. terhelt, aminek a következtében nem járt el a tőle elvárható gondossággal.

Ezen az alapon miért nem volt ugyanebben az ügyben bűncselekmény az aláírási címpéldányt hitelesítő közjegyző és a változásokat bejegyző cégbíró eljárása, hiszen a cégbíró még azt is tudta, hogy a cég ellen korábban már megindult a felszámolási eljárás.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1159/2008. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

A Legfőbb Ügyészség szerint az irányadó tényállásban részletezett tények alapján az eljáró bíróságok helyes jogi következtetéssel állapították meg, hogy az ügyvéd terhelt az üzletész adásvételi szerződés ellenjegyzésekor, illetőleg a cégbírósághoz benyújtásakor a tőle, mint ügyvédtől elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztotta. A szerződés körülményei alapján objektíve előre látható volt, hogy valós szerződéskötési akarat hiányában - a szerződés ellenjegyzésével, majd annak a cégbírósághoz benyújtásával - közreműködik abban, hogy jog, illetőleg kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatok kerüljenek a közhitelű cégnyilvántartásba. Ezért a IV. r. terhelt bűnösségének a megállapítása nem járt a büntető anyagi jogszabály sérelmével.

Mindezekre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt és a megtámadott bírósági határozatokat a IV. r. terhelt tekintetében a hatályában tartsa fenn.

A védő a Legfelsőbb Bírósághoz intézett beadványában a Legfőbb Ügyészség átiratára részletes észrevételeket tett, amelyben az alapeljárásban előadott védekezését és a felülvizsgálati indítványban előadott érveit ismételte meg.

- o -

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartotta és részletesen megindokolta.

Előadta, hogy ilyen jellegű ügyek már 1994-95 óta léteztek, de a védők ellen korábban a rendőrség és az ügyészség nem indított büntetőeljárást. Később szándékos bűncselekmények miatt indítottak nyomozásokat és ez fordult át végül a gondatlan jellegű bűncselekményekre. Ennek lett a következménye a IV. r. terhelt ellen indított büntetőeljárás is.

Bár nem kifogásolható a gondatlan bűncselekmény megállapítása azon az alapon, hogy az ügyvéd terhelt a szakmai gondossági kötelességét megszegte, valójában nem kötelessége az ügyvédnek, hogy az elé kerülő ügyfelek tényleges, valódi szándékát megvizsgálja.

Ha az ügyfelek az ügyvédnél megjelennek, akkor az a feladata, hogy felvilágosítsa őket mindarról a következményekről, amelyek az ügyletkötésből fakadnak.

Ehhez képest mit mulasztott el a IV. r. terhelt? Ha megkérdezte volna, a feleket arról, hogy biztosan alá kívánják-e írni az

üzletrész adásvételi szerződést és ők azt válaszolják, hogy biztos, akkor most nem valósult volna meg a bűncselekmény?

Annak a számára, aki ebből a tevékenységből él, nem lehet válasz az ilyen helyzetekre, hogy jogszabálysértés gyanúja esetén küldje el az ügyfeleket.

A pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény ráadásul nem is ezt teszi az ügyvéd kötelezettségévé, hanem azt, hogy vegye fel a tényállást, tegye meg az intézkedést, és ezután tegyen bejelentést.

A terhelt cselekményének a jogi értékelése körében annak sincs jelentősége, hogy az előző napon ugyanezek a vevők ugyancsak veszteséges céget vásároltak hasonló körülmények között. A közjegyző is hitelesítette azonos feltételek mellett az aláírási címpéldányokat, a cégbíró pedig a változásokat bejegyezte annak ellenére, hogy azt is tudta, felszámolás alatt áll a cég.

A terhelt tehát még gondatlan bűncselekményt sem követett el, ezért a felmentése indokolt.

A legfőbb ügyész képviselője az átiratában foglaltakkal egyezően a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

Előadta, hogy a tényállás szerint valóban senki nem közölte, hogy színlelt szerződéshez kéri az ügyvéd terhelt közreműködését, de a tényállás a felek kinyilvánított akaratát sem rögzítette.

A tényállás azt tartalmazza, hogy a vevők csekély pénzért színleg vállalták a szerződés aláírását. A terheltet azért vonták felelősségre, mert nem ismerte fel ezt a körülményt.

A felismerés elmaradásához köthető a gondatlanság megállapítása. Kellő körültekintés mellett fel kellett volna ismernie, hogy a vevőknek nincs szerződési akarata a cég megvásárlására és működtetésére.

A terheltnek rá kellett volna kérdeznie, hogy, ilyen feltételek mellett valóban kívánnak-e céget vásárolni, és üzletszerű gazdasági tevékenységet folytatni.

Az ügyvédtől elvárható, hogy felismerje, az ilyen jellegű gazdasági visszaélés tipikus manapság Magyarországon. Felelőssége ezért az ún. intellektuális közokirat-hamisítás bűncselekményében legalább a gondatlanság szintjén megállapítható.

A legfőbb ügyész képviselője egyebekben az átiratában foglaltakkal egyező indítványt tett.

A terhelt a nyilvános ülésen előadta, hogy több évtizedes ügyvédi pályafutása során mindig kényszerben tartotta magát a jogszabályok betartására. Környezetében inkább túlzottan óvatosnak, mintsem az ügyvédtől egyébként elvárható vállalkozó szelleműnek tartották.

Most is tiszta a lelkiismerete. Egy gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétsége nem tekinthető nagy ügynek, de az ő egzisztenciáját, egészségét és családi életét majdnem tönkretette. Most már túl van rajta. Levonta a következtetést, hogy még óvatosabbnak kellett volna lennie, de akkor és ott mindent megtett, amit egy ügyvédtől el lehet várni. Az ugyanis nem várható el az ügyvédtől, hogy mintegy rendőrhatalósági jelleggel lépjen fel a nála megjelenő ügyfelekkel szemben.

A konkrét ügyletkötés során minden okiratot beszerezett, lefotózott.

Hiba, hogy az elírás bennmaradt a szerződésben. Előre megküldték az iratokat, de ő azokat maga személyesen ellenőrizte. Mégis véletlenül bennmaradt a hiba.

Tény, hogy a vevők veszteséges céget vásároltak, de ez gyakran előfordul és nem jogsértő. A Malév is veszteséges volt, amikor eladták.

Ügyvédként minden megtett, ami tőle elvárható, ezért még gondatlan bűncselekményt sem követett el.

- o -

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletet az irányadó tényállás alapulvétele mellett egyrészt az indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglalt - okból, másrészt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában foglalt abszolút eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] vizsgálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt - a Legfőbb Ügyészség indítványával egyezően - alaptalannak találta.

Mindenekelőtt abból indult ki, hogy az ügyvéd terhelt cselekményét nem lehet kiszakítani abból a valós társadalmi közegből, amelyben megvalósult.

A csődhelyzetbe jutott cégek adásvétele (ún. fantomizálása) napjaink tipikus jelensége, amellyel a gazdasági és cégügyekkel foglalkozó ügyvédek rendszeresen találkozhatnak. A jogrendszer számtalan eszközzel küzd az ilyen és hasonló káros jelenségekkel

szemben. Ezek közé tartozik a társasági szerződés ügyvédi (közjegyzői) ellenjegyzésének a kötelezettsége is.

Az elkövetéskor hatályos gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLV. törvény 10. §-ának (3) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a társasági szerződést (alapító okiratot, alapszabályt) közjegyző által készített közokiratba kell foglalni, vagy ügyvéd, illetve az alapító jogtanácsosa ellenjegyzi.

Az ügyvéd az ellenjegyzéssel nem pusztán tanúsítja, igazolja a megtörtént eseményeket. Az ügyvéd nem tanú az ellenjegyzés során. A jogalkotó azért írta elő az ügyvédi (közjegyzői) ellenjegyzés kényszerét, hogy ezzel is fokozza a jogügyletek jogszerűségét, és egyúttal további garanciát biztosítson a visszaélésekkel szemben.

Az ügyvédi közreműködés az ellenjegyzéshez kötött cégügyletekben tehát garanciális jellegű. Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény kifejezett rögzíti, hogy az okirat ellenjegyzésével az ügyvéd bizonyítja, hogy az okirat a felek kinyilvánított akaratának és a jogszabályoknak megfelel [Ütv. 27. § (1) bekezdés a) pontja].

Ahhoz, hogy az ügyvéd bármit bizonyítson, az annak alapjául szolgáló tényekről meg kell győződnie és ezt a reá vonatkozó szabályoknak megfelelően dokumentálnia is kell.

Az irányadó tényállás szerint az üzletrész adásvételi szerződésben megjelenített szándékkal, sem az eladók, sem a vevők részéről szerződési akarat nem volt. Az eladóknak nem állt szándékában az üzletrészeik - így a tárgyi eszközeik - elidegenítése, a vevők szándéka pedig nem irányult az üzletrészek, a kft. vagyonának megszerzésére, a tagi pozícióra, illetőleg az ügyvezetői minőség gyakorlására.

Az ügyvéd terheltnek számtalan gyanús körülményt kellett észlelnie, amelyek megkérdőjelezték a szerződő felek valós szerződési akaratát. Már az általa megszerkesztett és ellenjegyzett szerződés tartalmából, valamint a felek előadásából tisztában volt azzal, hogy veszteséges céget kívántak eladni. Ilyen helyzetben az ügyvédnek feltétlenül indokolt lett volna érdeklődni a veszteséges cég hitelezőinek a magatartása felől. Az eladók által megjelölt jelentős összegű tartozásra figyelemmel meg kellett volna kérdeznie tőlük, van-e tudomásuk arról, hogy ellenük bárki felszámolási eljárást kezdeményezett-e. A tájékozódást és az eladók erre adott válaszát a tényvázlatában rögzítenie kellett volna.

Az eladók ugyanis pontosan tudták, hogy a felszámolási eljárás már fél évvel korábban, 2001. július hó 19. napján megindult. Azt is tudták, hogy a bíróság 2002. január 17-én elrendelte a felszámolást, hiszen e végzése 4 nap múlva jogerőre emelkedett,

tehát addigra az érdekeltek (így a Kft. képviselője) számára biztosított 15 napos fellebbezési határidő is eredményesen eltelt.

Természetesen az eladók ilyen helyzetben is közölhették volna, hogy tudomásuk szerint nem indult felszámolási eljárás a cég ellen és akkor az ügyvédnek ezt kellett volna rögzítenie.

Kellő körültekintés esetén tehát a szakember ügyvédnek - akinek éppen az a hivatásbeli kötelessége, hogy az okirat ellenjegyzésével az okirat jogszabályoknak és a felek kinyilvánított akaratának való megfelelését garantálja - már e körülményekből is tudnia kellett volna, hogy az eladók a fizetési kötelezettségük alóli menekülés érdekében választották ezt a megoldást, a cég eladását.

Minden olyan esetben, amikor valamely szerződés szerkesztése és ellenjegyzése során az ügyvéd, mint megbízott a szerződésben részes egyik felet képviseli és a másik félnek nincs jogi képviselője, akkor az ügyvédnek a törvényi feltételek érvényesülését a jogi képviselővel nem rendelkező fél oldalán is biztosítania kell. Tájékoztatnia kell e másik felet arról, hogy a szerződés megkötése mennyiben felel meg a jogszabályok rendelkezéseinek, és fel kell őt világosítania a kötendő szerződés lehetséges hátrányos következményeiről is.

A IV. r. terheltnék - ennek megfelelően - tájékoztatnia kellett volna az V.r. és a VI.r. Vörös György vevőket arról, hogy amennyiben gazdasági társaság keretében üzletszerű gazdasági tevékenységet kívánnak folytatni, akkor ezt 20 millió forintos nagyságrendű tartozás vállalásánál lényegesen olcsóbban is megtehetik. Az minimálisan elvárható az ügyvédtől, hogy a csődtömeg megvásárlásának a tényéről kioktassa a vevőt, tájékoztassa arról, hogy van ennél lényegesen ésszerűbb lehetőség (mert pl. új társaság alapítása a töredékébe kerül) és, hogy az általa ismert feltételekkel az adásvételi szerződés megkötése a vevő számára kizárólag egyoldalú hátrányokkal jár.

Természetesen, ha az ügyvéd mindezt megteszi és a vevő mégis ragaszkodik a szerződés megkötéséhez, akkor nem vethető fel alappal az a kérdés, hogy a szerződés a felek kinyilvánított akaratának valóban megfelel-e.

Az ügyvédnek azonban ugyanilyen alapvető foglalkozásbeli kötelessége, hogy vizsgálja, a kötendő szerződés megfelel-e a jogszabályok rendelkezéseinek [lásd az Ütv. már hivatkozott 27. § (1) bek. a) pontját].

A Ptk. 200. §-ának (2) bekezdése szerint semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve, ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz.

Semmis a szerződés akkor is, ha nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik.

Ha az ügyvéd terhelt az előző napon a felek közreműködésével a megfelelő kioktatás után gazdaságilag indokolatlan szerződést köt gazdasági társaság adásvétele tárgyában, majd ugyanezek a vevők másnap megjelennek nála, és megint úgy nyilatkoznak, hogy tudatosan és ésszerűtlenül tartozást kívánnak vásárolni, akkor okkal kell az ügyvédben felmerülnie a kérdésnek, hogy a vevők a céget nem üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása végett kívánják megvásárolni, hanem magatartásuk a jogszabályok kijátszására irányul. Ez esetben az ügyvédnek meg kell tagadnia az ilyen szerződés megszerkesztését és ellenjegyzését. A tudottan semmis szerződés ügyvéd általi szerkesztése és ellenjegyzése az ügyvédi foglalkozás szabályainak szándékos megszegését jelenti.

A Legfelsőbb Bíróság az eljáró bíróságokkal egyezően azt állapította meg, hogy a foglalkozására irányuló gondosság tanúsítása esetén a IV. r. terheltnek tudnia kellett volna, hogy az általa szerkesztett és ellenjegyzett adásvételi szerződés nem felel meg a felek akaratának és a jogszabályoknak. A foglalkozása gyakorlásához elvárható gondosságot azonban elmulasztotta. A kellő körültekintés elmulasztása azt eredményezte, hogy a közreműködése nyomán a cégnyilvántartásba, mint közhitelű nyilvántartásba valótlán adatok kerültek.

Amint arra a védő is utalt, a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint sem tipikus, hogy az ügyvédi szakmai tevékenység szabályainak a megszegésével megvalósuló cselekmény alapján gondatlan bűncselekmény megállapítására kerül sor. Adott esetben azonban a gondatlan bűncselekmény megállapítása kizárólag arra vezethető vissza, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítási anyagot a szándékos közreműködés megállapításához nem találták elégségesnek.

Nem tévedtek tehát az eljáró bíróságok, amikor a IV. r. terhelt cselekményét a Btk. 274. §-a (1) bekezdésének c) pontjába ütköző, a (3) bekezdése szerint minősülő gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétségének minősítették.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2008. november hó 27. napján.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné